

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

ОСВІТА І НАУКА – 2016

**Збірник тез наукових робіт
учасників звітно-наукової конференції студентів**

Секція «Економічна теорія»

11 квітня 2016 р.

м. Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2016

УДК 330.101
ББК 65я43

*Рекомендовано до друку
Вченою радою факультету соціально-психологічних наук та управління
(протокол № 3 від 22 червня 2016 року)*

О 72

Освіта і наука – 2016: Збірник тез наукових робіт учасників звітно-наукової конференції студентів. Секція «Економічна теорія». – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 63 с.

Випуск тез наукових робіт студентів підготовлений за матеріалами звітно-наукової конференції студентів «Освіта і наука - 2016», яка відбулася 11 квітня 2016 року. В ній активну участь прийняли студенти як економічних, так і неекономічних спеціальностей. Понад тридцять студентів доповіли про актуальні проблеми економічної теорії та практики господарювання, обговорили особливості та наслідки трансформаційних перетворень в економіці України.

Представлені у матеріалах науково-практичної конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів. Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, імен власних, джерел посилання.

Редакційна колегія

В.Б. Євтух член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
(головний редактор)

В.П. Бех доктор філософських наук, професор

О.С. Падалка доктор педагогічних наук, професор

Л.В. Страшинська доктор економічних наук, професор

Л.А. Підпригора кандидат економічних наук, доцент

Ю.В. Бицюра кандидат економічних наук, доцент

© Редакційна колегія, 2016

© Автори статей та наукові керівники, 2016

© НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016

ЗМІСТ

<i>Абдулаев Ш.</i> Малий бізнес в Туркменистані.....	4
<i>Гаврилюк С.</i> Доходи домогосподарств в сучасній Україні.....	6
<i>Галат А. А.</i> Сучасні тенденції розвитку економічної системи США.....	8
<i>Гордійчук М. Р.</i> Економіко-математичне моделювання зв'язку між зарплатою та продуктивністю праці.....	10
<i>Гудима В. В.</i> Споживчий кошик в Україні: структура та проблеми.....	12
<i>Долинна А. С.</i> Світова фінансова криза 2008 року: причини та наслідки для України.....	14
<i>Домбровська О. Г.</i> Заробітна плата: сутність та функції.....	16
<i>Дяченко О. А.</i> Комерційні банки в Україні: сучасні проблеми та шляхи їх вирішення.....	18
<i>Зборовська О. П.</i> Світова економічна криза 1929-1933-х рр.: наслідки та шляхи подолання.....	21
<i>Кокотіхін Д. В.</i> Участь України в міжнародних міграційних процесах.....	23
<i>Крохмаль А. І.</i> Економіко-математичне моделювання впливу засобів фінансової політики на рівень цін і ВВП з використанням «кейнсіанського хреста».....	25
<i>Лебединський Д. О.</i> Погляди Гері Беккера на поняття «людський капітал».....	27
<i>Мегей А. В.</i> Співробітництво України з МВФ.....	29
<i>Мехед Л. Р.</i> Заробітна плата як основа регулювання трудових відносин та рівня зайнятості.....	30
<i>Мовчан А. А.</i> Тіньова економіка України: причини виникнення, наслідки та шляхи подолання.....	33

<i>Наймановська В. В.</i> Особливості інвестиційної діяльності на підприємствах України.....	35
<i>Рідкоус Т.</i> У чому полягають основні проблеми конвертованості гривні?.....	36
<i>Ролдугіна Я. О.</i> Сучасний стан функціонування системи державних закупівель в Україні.....	40
<i>Скрибка І. Ю.</i> Італійське «економічне диво».....	42
<i>Собко С. О.</i> Сутність безробіття та основні шляхи його обмеження.....	43
<i>Спірідонов Р. Г.</i> Державний борг України: причини, наслідки та шляхи оптимізації.....	46
<i>Фоміна Т. Р.</i> Економічні цикли: теорія, історія та сучасність.....	48
<i>Хоба Ю. І.</i> Порівняльний аналіз вищих навчальних закладів на прикладі НПУ імені М. П. Драгоманова та Польського політехнічного університету.....	50
<i>Чернуха В. С.</i> Транснаціональні корпорації в світовій економіці.....	52
<i>Чураченко О. С.</i> Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків Швейцарії в умовах глобалізації.....	54
<i>Шевчук З. Ю.</i> Економіко-правові аспекти забезпечення економічної безпеки в Україні.....	56
<i>Шевчук С. В.</i> Сутність поняття «інвестицій» та їх значення для економіки країни.....	58
<i>Янковська А. О.</i> Причини девальвації гривні в Україні.....	60

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ

На формування державного боргу України впливають різноманітні аспекти економічного життя нашої держави. Це і зовнішньо і внутрішньо-економічна політика. Визначення таких аспектів в теорії часто може не збігатися із реальною дійсністю. Для цього необхідно більш детально розглянути структуру та чинники впливу на коливання державного боргу України.

Питання державного боргу є актуальним, тому що після революції 2013 року Україна збільшила його чи не вдвічі. Збільшення державного боргу у 2016 році (за рахунок траншів іноземної валюти) викликало додатковий інтерес до цього питання в українських економістів, що робить його нагальним для вирішення.

Останні статті та публікації вчених теж не сходяться одностайно в питанні державного боргу. Так, наприклад, Семко Т.В. [5, 8] наголошував у своїх працях, що зростання державного боргу може спричинити банкрутство держави як позичальника. Ходжаян А.О. наголошував, що головною причиною наростання державного боргу в Україні є велика кількість кредитних заборгованостей минулих років, які залишаються непогашеними [6, 220]. Царук О.В. пропонує причину гальмування українським урядом податкових та фінансових реформ, що виливається у постійні бюджетні дефіцити [7, 98].

Основною ціллю роботи є визначення причин формування державного боргу України, наслідків та шляхів його скорочення.

Державний борг – це загальний розмір, накопиченої заборгованості уряду власником державних цінних паперів, який дорівнює сумі минулих бюджетних дефіцитів за вилученням бюджетних надлишків[1]. Державний борг формується під впливом як об'єктивних, так і суб'єктивних факторів. До перших з них можна віднести несприятливий інвестиційний клімат, трансформаційний склад виробництва і звуження на цій основі податкової бази, від'ємне сальдо торговельного балансу, переважання застарілої технологічної бази із значною мірою морального старіння і фізичного спрацювання основного капіталу, уповільнені темпи виробничого відтворення.

На 2014 рік сума державного боргу становила 1.100.563.980,35 тис. грн. [2], на 2015 рік борг вже становив 1.424.126.798,27 тис. грн. [3], а вже 2016 року борг перетнув межу у 1.741.345.808,22 тис. грн. [4]. Отже, державний борг кожного наступного року збільшувався приблизно на 15-

20%, що пов'язано із коливанням курсу іноземної валюти та іншими факторами.

Дефіцит сучасного державного бюджету України складається при такій фінансовій ситуації, яка виникає тоді, коли їй необхідно зробити витрати на більшу суму, ніж можлива величина його доходів. Така витратна частина склалася внаслідок військових подій на сході України і збільшення витрат на обороноздатність країни, зменшення термінів виплат по відсотковим ставкам.

Основним твердженням, яке стоїть перед українською економікою є те, що український державний борг потрібно не погашати, а рефінансувати. Для України існують чотири основні способи вирішення проблеми бюджетного дефіциту: скорочення бюджетних витрат (затягування поясів); пошук джерел додаткових доходів; випуск (емісія) незабезпечених грошей з метою використання для фінансування державних витрат; позика грошей у банків, господарських організацій, громадян, інших держав, іноземних та міжнародних фінансових організацій.

Таким чином, ми можемо побачити, що у нашій країні рівень оподаткування настільки високий, що далі підвищувати його практично неможливо. Недостатність доходів державного бюджету головним чином зумовлюється недостатнім обсягом доходів підприємств і громадян. А відтак державний борг походить не з фінансової політики держави у сфері доходів, а з нестачі фінансових ресурсів у нашому суспільстві та економіці.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16 січня 2014 року №719-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/719-18>
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» від 28 грудня 2014 року № 80-VIII року [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80-19>
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» від 25 грудня 2015 року № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.
5. Семко Т. В. Вплив державного боргу на стійке функціонування національної економіки / Т. В. Семко, М. В. Покутня // Економіка. Фінанси. Право. - 2010. - № 6. - С. 6-11.
6. Ходжаян А.О. Боргова політика та її роль у забезпеченні макроекономічної стабільності // Актуальні проблеми економіки - 2013. - №2. - С.210-221.
7. Царук О. В. Оцінка боргового фінансування дефіциту державного бюджету України / О. В. Царук // Фінанси України. - 2010. - № 4. - С. 98-101.